

กระทู้ถามที่ ๓๑๘ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑ ตุลาคม ๒๕๕๑

เรื่อง การดำเนินโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายจะช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย โดยจัดโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรนั้น ปรากฏว่าการดำเนินการที่ผ่านมา โครงสร้างดังกล่าวยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร แม้จะมีงบประมาณสนับสนุนจำนวนมากในแต่ละปีก็ตาม โดยเฉพาะประเด็นปัญหาการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่พบว่ายังมีปัญหาในการดำเนินการ เช่น การคัดเลือกเกษตรกร การคัดเลือกพันธุ์พืช เป็นต้น ดังนั้น จึงขอเรียนถามว่า

๑. การเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและพันธุ์พืชอย่างไร และขอทราบรายละเอียดของเงื่อนไขในการชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยด้วย

๒. รัฐบาลได้มีการประเมินผลโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรหรือไม่ ถ้ามี ผลการประเมินเป็นอย่างไร และรัฐบาลมีแนวทางในการปรับปรุงหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เปรมศักดิ์ เพียยุระ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น

พรรคความหวังใหม่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๓๑๘ ร.

ของ นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น
เรื่อง การดำเนินโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

ข้าพเจ้า นายปองพล อติเรกสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอตอบกระทู้
ของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำถามข้อที่ ๑ การเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรมีหลักเกณฑ์
และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและพันธุ์พืชอย่างไร และขอทราบรายละเอียดของเงื่อนไขใน
ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยด้วย

คำตอบข้อที่ ๑ โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร (คปร.) มีหลักการ
ปรับเปลี่ยนพืชหรืออาชีพการเกษตรเดิมที่มีปัญหาไปสู่อาชีพการเกษตรใหม่ โดยเน้นการเกษตรระยะ
มีความเหมาะสมต่อพื้นที่ และมีความเป็นไปได้ด้านการตลาด

การดำเนินงานปี ๒๕๓๗ - ๒๕๓๘ ได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่ โดยสนับสนุนให้เกษตรกร
กิจกรรมทดแทน ได้แก่ ไม้ผล ไร่นาสวนผสม ไม้โตเร็ว โคนม ฯ โดยรัฐอุดหนุนปัจจัยการผลิต
ให้เปล่าบางส่วน แหล่งน้ำในไร่นาสำหรับการเลี้ยงปศุสัตว์และไร่นาสวนผสม และสินเชื่อดอกเบี้ย
(ร้อยละ ๕ ต่อปี) เงื่อนไขผ่อนปรนโดยรัฐจ่ายชดเชยส่วนต่างดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. ตลอดระยะเวลาที่เกษตรกร
ยังคงเป็นหนี้เงินกู้

๑. หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการคัดเลือกเกษตรกรมี ดังนี้

๑) เกษตรกรที่ประสงค์ที่จะปรับเปลี่ยนการผลิตในไร่นา ต้องเสนอความต้องการต่อหน่วย
เกษตรกรในระดับอำเภอ/ตำบล และร่วมจัดทำแผนการผลิตเพื่อเสนอคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตร
ระดับอำเภอพิจารณาอนุมัติ

๒) สถานที่ตั้งโครงการของเกษตรกร ต้องมีความยั่งยืนในการดำเนินการ และมีกรรมสิทธิ์
ประมวลกฎหมายที่ดิน เช่น โฉนด, นส. ๓, นส. ๓ ก ถ้าเป็น เขต ส.ป.ก. ต้องมีเอกสาร ส.ป.ก. ๔-
หรือ ส.ป.ก. ๔-๒๘ เขตนิคมสหกรณ์ ต้องมีเอกสาร กสน. ๓ หรือ กสน. ๕ เขตนิคมสร้างตนเอง
กรมประชาสัมพันธ์ต้องมี เอกสาร นค. ๑ หรือ นค. ๓

๓) การกู้เงินจาก ธ.ก.ส. เพื่อลงทุนปรับโครงสร้างการผลิต เกษตรกรต้องมีคุณสมบัติ
ที่กำหนดไว้ในบันทึกข้อตกลงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อในการดำเนินงานตามแผน ฯ
มีสัญชาติไทยและบรรลุนิติภาวะ มีถิ่นที่อยู่และประกอบอาชีพในท้องที่ไม่น้อยกว่า ๑ ปี ไม่เป็นบุ

ล้มละลายหรือมีหนี้สินล้นพ้นตัว ถ้าเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตร ต้องได้รับความเห็นชอบจากกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรแล้ว และเกษตรกรต้องจัดหาหลักประกันเงินกู้ โดยหากมีที่ดินต้องนำมาจำนองเป็นประกัน เป็นลำดับแรก และหากไม่สามารถจัดหาหลักประกันดังกล่าวได้ ให้จัดหาบุคคลค้ำประกันตามที่กำหนด

๒. หลักเกณฑ์การคัดเลือกพันธุ์พืช หน่วยราชการที่รับผิดชอบกิจกรรมทดแทนเป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกพันธุ์พืช โดยกำหนดชนิดของพันธุ์ ซึ่งผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาด กิ่งพันธุ์ต้องมีคุณภาพดี มีขนาดตามที่กำหนด

๓. เงื่อนไขในการชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย กำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย สูงสุดไม่เกิน ๑๕ ปี และมีการปลอดชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ย ในช่วงที่เกษตรกรไม่มีรายได้ การชำระคืนจะทยอยชำระคืนเป็นรายปี โดย ธ.ก.ส. ร่วมกับเกษตรกรจัดทำแผนการชำระหนี้คืน ธ.ก.ส. ในวันทำสัญญากู้เงิน หากชำระคืนเงินกู้ไม่ได้ตามกำหนด เงินส่วนที่มีได้ชำระในงวดนั้นๆ ธ.ก.ส. จะเรียกดอกเบี้ยเพิ่มจากที่กำหนดไว้ร้อยละ ๓ หากเป็นกรณีประสบภัยธรรมชาติ หรือประสบเหตุสุดวิสัย เกษตรกรอาจขอผ่อนผันได้ตามระเบียบปกติของ ธ.ก.ส. โดยไม่ต้องเสียค่าปรับในการชำระหนี้ ไม่ตรงเวลา

คำถามข้อที่ ๒ รัฐบาลได้มีการประเมินผลโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรหรือไม่ ถ้ามีผลการประเมินเป็นอย่างไร และรัฐบาลมีแนวทางในการปรับปรุงหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๒ การประเมินผลโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรจากเกษตรกรเป้าหมาย ปี ๒๕๓๗ - ๒๕๓๘ สรุปได้ คือ

๑) ผลการดำเนินงาน ในปี ๒๕๓๗ - ๒๕๓๘ สามารถทำได้ ๓.๔๕ ล้านไร่ จากเป้าหมาย ๓.๖๗ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๘๔ ของเป้าหมาย โดยเกษตรกรเลือกทำกิจกรรมไถนาสวนผสมมากที่สุด ร้อยละ ๔๖ รองลงไปคือ ไม้โตเร็ว ไม้ผล การเลี้ยงปศุสัตว์ ฯ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๒๐ และ ๘ ตามลำดับ

๒) การประเมินผลความยั่งยืนของโครงการในภาพรวม ด้านพื้นที่ที่มีความยั่งยืนร้อยละ ๕๘ และในด้านตัวเกษตรกรมีความยั่งยืน ร้อยละ ๘๐

๓) รายได้สุทธิของเกษตรกรแต่ละราย การลดพื้นที่ปลูกพืชที่มีปัญหาไปทำกิจกรรมทดแทน ในปี ๒๕๓๘ มีรายได้สุทธิสูงกว่าการปลูกพืชเดิมเฉลี่ยร้อยละ ๔,๕๔๑ บาท/ปี เมื่อแยกตามกิจกรรมทดแทน พบว่า การปลูกพืชผัก/ไม้ดอก เป็นกิจกรรมทดแทนที่ก่อให้เกิดรายได้สูงกว่าการทำกิจกรรมเดิมมากที่สุด โดยรายได้เพิ่ม ๑๗,๓๖๓ บาท รองลงไปเป็น การเลี้ยงโคนม รายได้เพิ่มขึ้น ๑๐,๒๗๖ บาท

๔) ความมั่นใจในการชำระหนี้เงินกู้ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๒ มั่นใจว่าจะสามารถชำระหนี้เงินกู้คืนได้

๒. แนวทางในการปรับปรุงโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

เนื่องจากการทำกิจกรรมทดแทนในรูปแบบพืชเชิงเดี่ยว อาทิ ไม้ผล โคเนื้อ ฯ อาจก่อให้เกิดปัญหาด้านการตลาดในระยะยาว ประกอบกับในปี ๒๕๔๐ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงทำให้ขาดงบประมาณชดเชยให้ ธ.ก.ส. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ปรับแผนและแนวทางการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๑ เป็นต้นไป และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๑ มีหลักการ คือ

๑) ปรับเปลี่ยนกิจกรรมทดแทนจากเดิม ที่ส่งเสริมกิจกรรมผลิตสินค้าเฉพาะอย่าง เช่น ไม้ ไม้โตเร็ว โคนม โคเนื้อ ฯ ไปเป็นกิจกรรมเกษตรผสมผสาน และหรือกิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ โดยกรอบสินค้าที่จะปรับเปลี่ยนเป็นไปตามเดิม คือ ข้าว มันสำปะหลัง สับปะรด น้ำมัน มะพร้าวผลแก่ และอื่น ๆ

๒) ปรับเปลี่ยนวิธีการสนับสนุนเกษตรกร โดยยกเลิกการอุดหนุนปัจจัยการผลิตแบบให้เงิน และสนับสนุนสินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยปกติของ ธ.ก.ส. หากเกษตรกรใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ รัฐบาลจ่ายค่าดอกเบี้ยแทนเกษตรกรให้ในช่วง ๓ ปีแรก หลังจากนั้นเกษตรกรต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราปกติของ ธ.ก.ส. เองตลอดระยะเวลาที่เกษตรกรยังเป็นหนี้กับ ธ.ก.ส.

ในการปรับแผนและวิธีดำเนินการดังกล่าว เป็นการสนับสนุนนโยบายรัฐบาลในการบรรเทาผลกระทบภาวะเศรษฐกิจ โดยเฉพาะปัญหาการว่างงาน และการปรับโครงสร้างการเกษตรที่มุ่งเน้นให้เกษตรกรทำการเกษตรที่พึ่งพาตนเองได้ และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน